

ΕΝΟΤΗΤΑ 3

ΙΣΟΤΗΤΑ

Για το δημοτικό

Μειονότητες και πλειονότητες

3.1 Όλοι διαφορετικοί, όλοι ίσοι

Αποδεχόμαστε ο ένας τον άλλο σε μια ομάδα

3.2 Είναι δίκαιο;

Μειονότητες και πλειονότητες στη σχολική αυλή (έρευνα)

3.3 Είναι δίκαιο;

Μειονότητες και πλειονότητες στη σχολική αυλή (παρακολούθηση αποτελεσμάτων)

3.4 Μια μήτρα εξουσίας

Μειονότητες και πλειονότητες στη χώρα μας

Ενότητα 3: Βασική έννοια – “Ισότητα” (για το δημοτικό σχολείο)

Γενικές πληροφορίες: πώς γίνεται η ευαισθητοποίηση σχετικά με τις μειονότητες και τις πλειονότητες στην καθημερινή ζωή των μαθητών του δημοτικού σχολείου

“Όλοι διαφορετικοί, όλοι ίσοι” είναι μια πολύ γνωστή έκφραση στην Ευρώπη. Αντανακλά μια από τις βασικές αξίες της EDC/HRE που μπορεί να εκφραστεί ως εξής: “Με κάποιους ανθρώπους μοιράζομαι πολλά, ενώ με άλλους πολύ λίγα. Αν και έχω κάποια κοινά χαρακτηριστικά με αυτούς, κάποια άλλα δεν είναι κοινά. Σχετικά με κάποια στοιχεία της προσωπικότητάς μου ανήκω στην πλειονότητα, ως προς κάποια άλλα στη μειονότητα”. Όταν γίνεται ευαισθητοποίηση για τις μειονότητες και τις πλειονότητες στο δημοτικό σχολείο, είναι αναγκαίο να διευκρινιστούν οι όροι. Γενικά, η μειονότητα είναι μια ομάδα εντός μιας χώρας η οποία ξεχωρίζει από την πλειονότητα όσον αφορά σε προσωπικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά. Στις περισσότερες περιπτώσεις, μια μειονότητα ζει ως δημογραφική ομάδα σε συγκεκριμένα εδάφη (μια περιοχή, για παράδειγμα), αλλά μπορεί επίσης να είναι διάσπαρτη και εξαπλωμένη σε ολόκληρη τη χώρα, ή και εκτός των συνόρων της χώρας. Τα διαφορετικά χαρακτηριστικά των μειονοτήτων είναι συνήθως η γλώσσα, η εθνικότητα ή η θρησκεία, αλλά επίσης μπορεί να διαφέρουν ως προς τις ηθικές στάσεις, τη σεξουαλική ταυτότητα ή την κοινωνική θέση.

Ο όρος μειονότητα γενικά χρησιμοποιείται όταν μια ομάδα κυριαρχείται από μια μεγαλύτερη ομάδα, αλλά δεν αφομοιώνεται από αυτήν. Ως εκ τούτου, συνήθως οι μειονότητες αναφέρονται σε εθνοτικές ή εθνικές μειονότητες.

Το Συμβούλιο της Ευρώπης, τα Ηνωμένα Έθνη και άλλοι διεθνείς οργανισμοί έχουν ψηφίσει νόμους για τα δικαιώματα των μειονοτήτων. Αυτά τα δικαιώματα γίνονται σεβαστά σε διαφορετικό βαθμό. Το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει δύο δεσμευτικά εργαλεία: τη Σύμβαση για την Προστασία των Εθνικών Μειονοτήτων (ETS No. 157, που υιοθετήθηκε το 1995) και τον Ευρωπαϊκό Χάρτη για τις Περιφερειακές ή Μειονοτικές γλώσσες (ETS No. 148, που υιοθετήθηκε το 1992).

Το 1992, η Γενική Συνέλευση του Ο.Η.Ε. υιοθέτησε επίσης τη Διακήρυξη για τα Δικαιώματα των Ατόμων που ανήκουν σε Εθνικές ή Εθνοτικές, Θρησκευτικές και Γλωσσικές Μειονότητες. Το 1988, ιδρύθηκε στο Τόκο το Διεθνές Κίνημα Εναντίον των Διακρίσεων και του Ρατσισμού (IMADR) με σκοπό την αντιμετώπιση προβλημάτων διακρίσεων και ρατσισμού εναντίον των μειονοτήτων. Το IMADR υποστηρίζει τα δικαιώματα των μη προνομιούχων ομάδων.

Στις περισσότερες περιπτώσεις, ο όρος μειονότητα αναφέρεται σε μια ομάδα ανθρώπων με τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

- μικρή σε μέγεθος σε σχέση με το συνολικό πληθυσμό του κράτους,
- χωρίς κυρίαρχο καθεστώς στη χώρα,
- με κοινά χαρακτηριστικά όπως η εθνικότητα, η θρησκεία ή η γλώσσα,
- με αίσθημα αλληλεγγύης ή κοινής ταυτότητας.

Η κατηγοριοποίηση των μειονοτήτων είναι δύσκολη. Συνήθως κατηγοριοποιούνται ως εξής:

- Εθνικές μειονότητες: ομάδες ανθρώπων που ζουν στην επικράτεια μιας χώρας στην οποία άλλη ομάδα είναι κυρίαρχη.
- Γλωσσικές μειονότητες: ομάδα ανθρώπων που μιλά διαφορετική γλώσσα από την πλειονότητα.
- Θρησκευτικές μειονότητες: αυτοί που έχουν διαφορετικό θρήσκευμα από την πλειονότητα, όπως Προτεστάντες στην Ιρλανδία, Χριστιανοί στη Σαουδική Αραβία, ή Μουσουλμάνοι στη Δανία ή στη Γερμανία.

- Σεξουαλικές μειονότητες.
- Μειονότητες ηλικιωμένων.
- Μειονότητες νέων.

Είναι σημαντικό να κατανοήσουν οι μαθητές τα χαρακτηριστικά των μειονοτήτων και των πλειονοτήτων για να αναλυθεί η λειτουργία και το καθεστώς τους. Η έννοια της μειονότητας και της πλειονότητας δεν είναι άγνωστη στην καθημερινή ζωή των μαθητών, διότι οι μαθητές, στο δημοτικό σχολείο, βιώνουν συχνά το «ανήκω» ή «δεν ανήκω» σε μια μειονότητα.

Ο ορισμός της μειονότητας, σ' αυτό το πλαίσιο, αναφέρεται στον σχολικό πληθυσμό. Γι' αυτό τον λόγο, οι επόμενες σειρές μαθημάτων αρχίζουν με την καθημερινή ζωή των μαθητών και τις εμπειρίες τους ως προς τις μειονότητες και τις πλειονότητες (μαθήματα 1-3). Σε δεύτερο στάδιο, τα μαθήματα συνδυάζονται με τις πλειονότητες και τις μειονότητες στην κοινωνία και τον εντοπισμό διαφορετικών ομάδων (μάθημα 4). Από το βάθος της συζήτησης, τα κίνητρα των μαθητών και τη συνολική ακαδημαϊκή επίδοση της τάξης θα εξαρτηθεί σε ποιο βαθμό μπορεί θα αναλυθεί η κατάσταση των διαφορετικών ομάδων στην κοινωνία. Δε στερούνται προνομίων όλες οι μειονότητες. Για κάποιους λόγους, υπάρχουν στις κοινωνίες μας κάποιες μικρές ομάδες οι οποίες έχουν κυρίαρχο ρόλο. Έργο του/της εκπαιδευτικού είναι να κατευθύνει τη διαδικασία της συζήτησης. Στόχος της εκπαιδευσης για τη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη είναι η ανάπτυξη ικανοτήτων σε τρεις τομείς. Αυτή η ενότητα στοχεύει στα εξής:

Ικανότητα για ...		
... πολιτική ανάλυση και άσκηση κριτικής	... χρήση μεθόδων	... λήψη πολιτικών αποφάσεων και δράση
***	**	**

Εργαλειοθήκη

Σ' αυτή την ενότητα μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα παρακάτω εργαλεία. Ο εκπαιδευτικός αποφασίζει αν μερικοί ή όλοι οι μαθητές χρειάζονται προετοιμασία για να δουλέψουν με τα εργαλεία.

- Έρευνα σε βιβλιοθήκες
- Έρευνα στο διαδίκτυο
- Διεξαγωγή συνεντεύξεων και ερευνών
- Ερμηνεία εικόνων
- Νοητικοί χάρτες
- Δημιουργία αφισών
- Διοργάνωση εκθέσεων
- Σχεδιασμό/ διεξαγωγή παρουσιάσεων
- Προετοιμασία διαφανειών ή προβολής PowerPoint
- Συγγραφή άρθρων σε εφημερίδα
- Παραστάσεις
- Διεξαγωγή συζητήσεων

Ενότητα 3: Ισότητα

Μειονότητες και πλειονότητες

Πώς γίνεται ευαισθητοποίηση για τις μειονότητες και τις πλειονότητες στους μαθητές του δημοτικού σχολείου

Τίτλος μαθ/τος	Μαθησιακοί στόχοι	Εργασίες μαθητών	Υλικά	Μέθοδοι
Μάθημα 1: Όλοι διαφορετικοί, όλοι ίσοι	Οι μαθητές μαθαίνουν να γνωρίζουν και να αποδέχονται ο ένας τον άλλο ως μέλη της ομάδας. Ανακαλύπτουν τα μέχρι τώρα άγνωστα κοινά τους σημεία. Γνωρίζουν στάσεις και πρακτικές που συνδέονται με τη διαφορετικότητα.	Παρουσιάζεται στους μαθητές μια σειρά χαρακτηριστικών ένα προς ένα. Πρέπει να αποφασίσουν αν διαθέτουν ή όχι το κάθε ένα από αυτά. Αφού παρατηρήσουν τα χαρακτηριστικά τα δικά τους και των συμμαθητών τους, συζητούν θέματα σχετικά με την ισότητα.	Ένα κομμάτι κιμωλία ή σπάγκος για να σχεδιαστεί ή να γίνει μια γραμμή στο έδαφος.	Ομαδική εργασία, συζήτηση σε ολομέλεια.
Μάθημα 2: Είναι δίκαιο; (έρευνα)	Οι μαθητές αποκτούν συναίσθηση της κατάστασης στο σχολείο τους παρατηρώντας άλλους μαθητές στο διάλειμμα.	Οι μαθητές διεξάγουν έρευνα στην αυλή του σχολείου μετρώντας τον αριθμό των μαθητών που συμμετέχουν σε διάφορες δραστηριότητες. Σημειώνουν τα αποτελέσματα και κάνουν συνεντεύξεις με τους μαθητές που δεν συμμετέχουν σε καμία δραστηριότητα.	Αντίγραφο του πίνακα για σημειώσεις στην αυλή του σχολείου, μολύβια.	Ομάδες των τεσσάρων.
Μάθημα 3: Είναι δίκαιο; (παρακολούθηση αποτελεσμάτων)	Οι μαθητές σκέφτονται πάνω στα δεδομένα που συγκέντρωσαν, αναλύουν και ερμηνεύουν τις συνεντεύξεις. Καταλήγουν σε συμπεράσματα για τις μειονότητες στο σχολείο τους.	Μετά τη συγκέντρωση των δεδομένων από ποιοτική και ποσοτική άποψη, οι μαθητές αναλύουν και ερμηνεύουν τα συμπεράσματα. Εργάζονται με τα στατιστικά στοιχεία και παρουσιάζουν τα αποτελέσματά τους στους συμμαθητές τους.	Σημειώσεις από το μάθημα 2, αντίγραφα του πίνακα στατιστικών, χρωματιστά μολύβια, αφίσες, κόλλα.	Ομάδες των τεσσάρων, παρουσίαση.

<p>Μάθημα 4: Μια μήτρα εξουσίας</p>	<p>Σε συζήτηση σε ολομέλεια, οι μαθητές κατανοούν την ύπαρξη μειονοτήτων και πλειονοτήτων στη χώρα τους, και ότι όχι μόνο ο τρόπος που σε βλέπουν τα άλλα μέλη της κοινωνίας αλλά και ο τρόπος των μελών της δικής σου ομάδας μπορεί να προκαλέσει την αίσθηση του αποκλεισμού.</p>	<p>Παρουσιάζονται στους μαθητές διάφορες κάρτες που δείχνουν ομάδες μέσα στην κοινωνία–κάποιες ομάδες από τη μειονότητα και κάποιες από την πλειονότητα. Ταξινομούν τις κάρτες ανάλογα με την ομάδα, αν, δηλαδή, νομίζουν ότι ανήκει στη μειονότητα ή την πλειονότητα. Αναθέτουν κάρτες δύναμης (υψηλής ή χαμηλής) στις ομάδες. Σε συζήτηση σε ολομέλεια, συζητούν για τις επιδράσεις που υπάρχουν στην πλειονότητα και τη μειονότητα.</p>	<p>Κάρτες λέξεων, κάρτες δύναμης.</p>	<p>Συζήτηση σε ολομέλεια.</p>
---	---	--	---------------------------------------	-------------------------------

Μάθημα 1

Όλοι διαφορετικοί, όλοι ίσοι

Αποδεχόμαστε ο ένας τον άλλο σε μια ομάδα

Μαθησιακοί στόχοι	Οι μαθητές μαθαίνουν να γνωρίζουν και να αποδέχονται ο ένας τον άλλο ως μέλη της ομάδας. Ανακαλύπτουν τα μέχρι τώρα άγνωστα κοινά τους σημεία. Γνωρίζουν στάσεις και πρακτικές που συνδέονται με τη διαφορετικότητα.
Εργασίες μαθητών	Παρουσιάζεται στους μαθητές μια σειρά χαρακτηριστικών ένα προς ένα. Πρέπει να αποφασίσουν αν διαθέτουν ή όχι το κάθε ένα από αυτά. Αφού παρατηρήσουν τα χαρακτηριστικά τα δικά τους και των συμμαθητών τους, συζητούν θέματα σχετικά με την ισότητα.
Υλικά	Ένα κομμάτι κιμωλία ή σπάγκος για να σχεδιαστεί ή να γίνει μια γραμμή στο έδαφος.
Μέθοδοι	Ομαδική εργασία, συζήτηση σε ολομέλεια.

Περιγραφή του μαθήματος

Ο/η εκπαιδευτικός ζωγραφίζει μια γραμμή στο πάτωμα στο κέντρο της τάξης ή τη σχηματίζει με σχοινί. Πρέπει να υπάρχει αρκετός χώρος από τις δύο πλευρές για να στέκονται οι μαθητές.

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους μαθητές να σταθούν στη μια μεριά της γραμμής (στην ίδια πλευρά).

Στη συνέχεια, ο/η εκπαιδευτικός αναφέρεται σε κάποια χαρακτηριστικά. Μόλις ακουστεί το κάθε χαρακτηριστικό, οι μαθητές πρέπει να αποφασίσουν αν τους ταιριάζει ή όχι. Όσοι θεωρούν ότι διαθέτουν ένα χαρακτηριστικό περνάνε στην άλλη μεριά της γραμμής. Αφού αλλάξουν πλευρά, μπορούν να δουν ποιοι άλλοι μαθητές έκαναν το ίδιο.

Ακολουθούν παρακάτω κάποια χαρακτηριστικά στα οποία μπορούν να αναφερθούν οι εκπαιδευτικοί. Αυτοί οι μαθητές οι οποίοι:

- φορούν τζιν,
- έχουν γαλάζια μάτια,
- έχουν επισκεφθεί άλλες χώρες στην Ευρώπη,
- διαβάζουν τακτικά εφημερίδα,
- έφαγαν πρωινό σήμερα,
- έχουν αδερφό ή αδερφή,
- τους αρέσει να βλέπουν τηλεόραση,
- τους αρέσει να παίζουν ποδόσφαιρο.

Επίσης οι μαθητές μπορούν να προτείνουν κάποια χαρακτηριστικά, αλλά ο/η εκπαιδευτικός πρέπει να είναι σε εγρήγορση για τυχόν ευαίσθητα θέματα.

Αφού παίζουν αυτό το παιχνίδι για λίγη ώρα, οι μαθητές θα σχηματίσουν έναν κύκλο με τις καρέκλες τους. Μπορούν στη συνέχεια να συζητήσουν τα ακόλουθα θέματα:

- Μήπως κανείς βρέθηκε σε ομάδα με άτομα που θεωρήσατε ότι δεν μοιραζόσασταν τίποτα κοινό;

- Πώς αισθάνεστε να είστε μέλος μιας μεγάλης ομάδας;
- Πώς αισθάνεστε να είστε μόνοι;

Παραλλαγή:

Όταν αναφέρονται τα χαρακτηριστικά, οι μαθητές μετακινούνται ώστε να διαμορφωθούν οι ομάδες ατόμων με τα κοινά χαρακτηριστικά. Παραμένουν μαζί μέχρι να συζητήσουν τα κοινά τους χαρακτηριστικά. Οι συζητήσεις θα μπορούσαν να αφορούν τις προτιμήσεις και τη συμπεριφορά, για παράδειγμα.

Μάθημα 2

Είναι δίκαιο; (έρευνα)

Μειονότητες και πλειονότητες στη σχολική αυλή

Μαθησιακοί στόχοι	Οι μαθητές αποκτούν συναίσθηση της κατάστασης στο σχολείο τους παρατηρώντας άλλους μαθητές στο διάλειμμα.
Εργασίες μαθητών	Οι μαθητές διεξάγουν έρευνα στην αυλή του σχολείου μετρώντας τον αριθμό των μαθητών που συμμετέχουν σε διάφορες δραστηριότητες. Σημειώνουν τα αποτελέσματα και κάνουν συνεντεύξεις με τους μαθητές που δε συμμετέχουν σε καμία δραστηριότητα.
Υλικά	Αντίγραφο του πίνακα για σημειώσεις στην αυλή του σχολείου, μολύβια.
Μέθοδοι	Ομάδες των τεσσάρων.

Επιπρόσθετες πληροφορίες

Ποσοτική και ποιοτική έρευνα στο δημοτικό σχολείο

Οι ποσοτικές μέθοδοι συλλογής δεδομένων – στατιστική – διδάσκονται στο σχολείο για διάφορους λόγους: είναι χρήσιμες στην καθημερινή ζωή, διαδραματίζουν λειτουργικό ρόλο σε άλλους κλάδους και προάγουν την κριτική σκέψη όταν χρησιμοποιούνται πραγματικά δεδομένα.

Η διδασκαλία στατιστικής στο δημοτικό σχολείο συνήθως συνδυάζεται με τις φυσικές επιστήμες ή τα μαθηματικά. Σε πολλές περιπτώσεις, στο δημοτικό σχολείο η διδασκαλία ποσοτικών μεθόδων συλλογής δεδομένων παραμένει σ' ένα καθαρά λειτουργικό επίπεδο και πολύ σπάνια περιλαμβάνει ανάλυση και ερμηνεία των δεδομένων. Για την προώθηση της κριτικής σκέψης, η διδασκαλία των ποσοτικών μεθόδων δεν πρέπει να σταματά στην παρουσίαση των δεδομένων με γραφήματα ή διαγράμματα. Είναι σημαντική η σύνδεση των μεθόδων απόκτησης δεδομένων με το αποτέλεσμα της έρευνας και την ερμηνεία του.

Προκειμένου να προαχθεί αυτή η διαδικασία στο δημοτικό, η ποιοτική μέθοδος μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές να αντιληφθούν καλύτερα τι προκαλεί τα δεδομένα που έχουν καταγραφεί και ποιες είναι οι υποκείμενες έννοιες. Σ' αυτό το πλαίσιο, προτείνεται στους μαθητές να σκεφτούν ερωτήσεις για τις συνεντεύξεις. Με αυτό τον τρόπο, μπορεί να αναπτυχθεί πραγματική κατανόηση των θεμάτων που ερευνώνται. Στα δύο επόμενα μαθήματα, τα βασικά στοιχεία είναι η χρήση πραγματικών δεδομένων από την καθημερινή ζωή των μαθητών και η ερμηνεία των αποτελεσμάτων.

Περιγραφή του μαθήματος

Ο/η εκπαιδευτικός χωρίζει την τάξη σε ομάδες των τεσσάρων. Για την έρευνά της, κάθε ομάδα θα επικεντρωθεί σε ένα από τα θέματα/καταστάσεις που εκτυλίσσονται στην αυλή του σχολείου κατά το διάλειμμα.

Παραδείγματα θεμάτων/καταστάσεων για έρευνα:

- ο αριθμός των αγοριών και των κοριτσιών που ασχολούνται με δραστηριότητες,
- οι αθλητικές δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα,

- άλλα παιχνίδια,
- τα θέματα που συζητούνται,
- οι διαφορετικές δραστηριότητες μικρότερων και μεγαλύτερων μαθητών.

Σε κάθε ομάδα θα ανατεθεί ένας τομέας της έρευνας με σκοπό να ανακαλύψουν τις μειονότητες και τις πλειονότητες στο σχολείο τους. Η ομάδα πρέπει να διαμορφώσει την ερευνητική ερώτηση στην οποία θέλει να επικεντρωθεί. Γράφουν το κύριο ερώτημά τους στο τυπωμένο αντίγραφο του πίνακα της έρευνας.

Παραδείγματα ερωτήσεων:

- “Πόσα αγόρια και πόσα κορίτσια ασχολούνται με δραστηριότητες κατά τη διάρκεια του διαλείμματος;”
- “Τι είδη αθλητικών δραστηριοτήτων γίνονται κατά το διάλειμμα και από ποιους;”

Επιπλέον, οι μαθητές πρέπει να διαμορφώσουν ένα σύνολο με όχι περισσότερες από πέντε ερωτήσεις που θέλουν να θέσουν στους άλλους μαθητές στην αυλή τους σχολείου στον τομέα της έρευνάς τους.

Παραδείγματα:

- «Γιατί νομίζεις ότι περισσότερα αγόρια/κορίτσια κάνουν αυτό;»
- «Γιατί νομίζεις ότι λιγότερα αγόρια/κορίτσια κάνουν αυτό;»
- «Τι θα άλλαζες;»

Κατά τη διάρκεια ενός μεγαλύτερου διαλείμματος, οι μαθητές πηγαίνουν στην αυλή του σχολείου και διεξάγουν την έρευνά τους στις ομάδες τους. Ανάλογα με το οργανωτικό επίπεδο της τάξης, η εργασία μπορεί επίσης να μοιραστεί μέσα στην ομάδα (δύο μαθητές αναλαμβάνουν τα πιοστικά αποτελέσματα, ενώ δύο άλλοι κρατούν σημειώσεις για τα πιοτικά αποτελέσματα).

Αφού ολοκληρωθεί η έρευνα, οι μαθητές επιστρέφουν στην τάξη τους και συζητούν τα αποτελέσματα μέσα στο πλαίσιο της ομάδας, για λίγο. Ποια είναι η γενική τους εντύπωση; Έχουν καταλήξει σε παρόμοια αποτελέσματα;

Μάθημα 3

Είναι δίκαιο; (παρακολούθηση αποτελεσμάτων)

Μειονότητες και πλειονότητες στη σχολική αυλή

Μαθησιακοί στόχοι	Οι μαθητές σκέφτονται πάνω στα τα δεδομένα που συγκέντρωσαν, αναλύουν και ερμηνεύουν τις συνεντεύξεις. Καταλήγουν σε συμπεράσματα για τις μειονότητες και πλειονότητες στο σχολείο τους.
Εργασίες μαθητών	Μετά τη συγκέντρωση των δεδομένων από ποιοτική και ποσοτική άποψη, οι μαθητές αναλύουν και ερμηνεύουν τα συμπεράσματα. Εργάζονται με τα στατιστικά στοιχεία και παρουσιάζουν τα αποτελέσματά τους στους συμμαθητές τους.
Υλικά	Σημειώσεις από το μάθημα 2, αντίγραφα του πίνακα στατιστικών, χρωματιστά μολύβια, αφίσες, κόλλα.
Μέθοδοι	Ομάδες των τεσσάρων, παρουσίαση.

Περιγραφή του μαθήματος

Οι μαθητές κάθονται στις ομάδες έχοντας τις σημειώσεις τους από το προηγούμενο μάθημα.

Συζητούν πώς θα παρουσιάσουν τα αποτελέσματα της έρευνάς τους. Ο/η εκπαιδευτικός δίνει σε κάθε ομάδα ένα φύλλο από τον πίνακα σεμιναρίου (θα χρησιμοποιηθεί για δημιουργία αφίσας).

Στη συνέχεια οι ομάδες εργάζονται για την παρουσίαση της έρευνάς τους. Τα αποτελέσματα πρέπει να χωριστούν σε τρία μεγάλα τμήματα στην αφίσα:

- ποσοτικά αποτελέσματα (στατιστική επισκόπηση),
- ποιοτικά αποτελέσματα (αποτελέσματα συνεντεύξεων),
- ερμηνεία και πιθανές λύσεις.

Πιθανή διάταξη στην αφίσα:

Ερευνητικό ερώτημα:
1. Στατιστική
<input type="text"/> <input type="text"/>
2. Τι νομίζουν οι μαθητές
<ul style="list-style-type: none"> – <i>Είναι άδικο να...</i> – <i>Νομίζω ότι θα μπορούσαμε...</i> – –
3. Τι σημαίνει αυτό;
<ul style="list-style-type: none"> – <i>Περισσότερος χώρος για αθλήματα;</i> – <i>Ποδόσφαιρο και για τα κορίτσια;</i> – –

Ενώ οι μαθητές δουλεύουν με τις αφίσες τους, ο/η εκπαιδευτικός μετακινείται στην τάξη δίνοντας συμβουλές για συγκεκριμένα ερωτήματα και/ή αποτελέσματα.

Αφού ολοκληρώσουν την εργασία τους όλες οι ομάδες, η κάθε μια θα παρουσιάσει την αφίσα της μέσα σε πέντε λεπτά. Όλες οι αφίσες μπορούν να αναρτηθούν στον χώρο του σχολείου, κατά προτίμηση σε κάποιο σημείο που θα μπορούν να τις δουν και οι άλλοι μαθητές.

Παραλλαγή:

Οι ερμηνείες και οι λύσεις των μαθητών θα μπορούσαν να αποτελέσουν αντικείμενο μιας ευρύτερης συζήτησης σχετικά με την έρευνα και τις πιθανές συνέπειες που θα μπορούσαν να προκύψουν, όχι μόνο για την τάξη αλλά για όλο το σχολείο. Μια παρουσίαση στο μαθητικό συμβούλιο ή στον σύλλογο εκπαιδευτικών θα μπορούσε να επιφέρει αλλαγές ως προς την κατάσταση των μειονοτήτων και πλειονοτήτων στο σχολείο.

Μάθημα 4

Μια μήτρα εξουσίας

Μειονότητες και πλειονότητες στη χώρα μας

Μαθησιακοί στόχοι	Σε συζήτηση σε ολομέλεια οι μαθητές κατανοούν την ύπαρξη μειονοτήτων και πλειονοτήτων στη χώρα τους και ότι όχι μόνο ο τρόπος που σε βλέπουν τα άλλα μέλη της κοινωνίας, αλλά και ο τρόπος των μελών της δικής σου ομάδας, μπορεί να προκαλέσει την αίσθηση του αποκλεισμού.
Εργασίες μαθητών	Παρουσιάζονται στους μαθητές διάφορες κάρτες που δείχνουν ομάδες μέσα στην κοινωνία-κάποιες από τη μειονότητα και κάποιες από την πλειονότητα. Ταξινομούν τις κάρτες ανάλογα με την ομάδα, αν, δηλαδή, νομίζουν ότι ανήκει στη μειονότητα ή την πλειονότητα. Αναθέτουν κάρτες δύναμης (χαμηλής ή υψηλής) στις ομάδες. Σε συζήτηση σε ολομέλεια, συζητούν για τις συνέπειες του "ανήκειν" στην πλειονότητα ή τη μειονότητα.
Υλικά	Κάρτες λέξεων, κάρτες δύναμης.
Μέθοδοι	Συζήτηση σε ολομέλεια.

Περιγραφή του μαθήματος

Οι μαθητές σχηματίζουν κύκλο. Πρέπει να υπάρχει αρκετός χώρος ανάμεσά τους για να βλέπουν όλοι.

Ο/η εκπαιδευτικός τοποθετεί στη μέση του κύκλου μερικές κάρτες λέξεων αναφέροντας τα ονόματα διαφόρων ομάδων μέσα στην κοινωνία. Κάποιες ομάδες ανήκουν σε μειονότητες και κάποιες σε πλειονότητες. Σημείωση: είναι σημαντικό να έχουμε υπόψη ότι δεν έχουν όλες οι μειονότητες περιορισμένη εξουσία!

Παραδείγματα:

- παιδιά,
- άτομα με ειδικές ανάγκες,
- πολιτικοί,
- άνθρωποι με διαφορετικό χρώμα δέρματος,
- πανκς,
- πατινέρ,
- θρησκόληπτα άτομα που ντύνονται με διαφορετικό τρόπο,
- κληρικοί και καλόγριες,
- ηλικιωμένοι,
- Ρομά, Σίντι, Ασκάλι, κ.λπ.,
- διευθυντές,
- εργάτες,
- νοικοκυρές,
- γιατροί,

- άντρες,
- γυναίκες.

Οι μαθητές πρέπει να κοιτάξουν τις κάρτες. Στη συνέχεια ο καθένας παίρνει μια κάρτα και χωρίς να πει τίποτα, την ταξινομεί, κατά την άποψή του, ως μειονότητα ή πλειονότητα. Αυτό μπορεί να είναι το πρώτο βήμα για την έναρξη μιας "μήτρας εξουσίας." Μόνο ένας μαθητής πρέπει να σηκώνεται κάθε φορά και να παίρνει μια κάρτα.

Ως δεύτερο βήμα, η μήτρα θα εξελιχθεί βάζοντας κάρτες εξουσίας στις μειονότητες και τις πλειονότητες. Θα έχει ενδιαφέρον για τους μαθητές να ανακαλύψουν ότι και οι μειονότητες μπορούν επίσης να διαθέτουν δύναμη μέσα στην κοινωνία.

Παράδειγμα της μήτρας:

Εξουσία	Μειονότητες	Πλειονότητες
Πολύ υψηλή δύναμη		
Υψηλή δύναμη		
Μέση δύναμη		
Λίγη δύναμη		
Καθόλου δύναμη		

Αφού ολοκληρωθεί η μήτρα, οι μαθητές συζητούν τις επιπτώσεις που μπορεί να έχουν τα διαφορετικά επίπεδα εξουσίας. Ο/η εκπαιδευτικός θα κατευθύνει τη συζήτηση και θα χειριστεί με ευαισθησία προηγούμενες συμπεριφορές ή σταθερές απόψεις.